

Днесъ служи за същите цели въ по нови форми: практическа вѣра, социално милосърдие и образцово народно стопанство.

Присовчани сѫ го създали, присовчани вѣкове сѫ го издържали и крепили. Той е тѣхна гордостъ.

Безспорно е, че както манастирът „Св. Марко“ въ старо време, така и „Св. Архангелъ“ сѫ били вѣковни свещени огнища и закрилници на вѣра, благочестие и народно спасение — проясняване на народностната свѣсть.

Всички околни свещеници и учители, както и присовските, сѫ получавали просвѣта въ казаната св. обителъ. Затова и сѫ били привързани къмъ нея. Въ известни празнични дни сѫ затваряни селските църкви на околните села и свещениците заедно съ енорияшите си отивали на служба въ манастира „Св. Архангелъ“.

Днесъ, обърнатъ въ Търновско епархийско старопиталище¹⁾, той притежава: ниви 564 декари, гори 63 дек., овощни градини 34 дек., пасища 22 дек., люцерна 42 декара, лозя — нѣма, и живъ инвентаръ въ старопиталището — кобили 8, кончета 3, волове 7, овце 89, кочове 2, свини 20, нерѣзи 2, малки прасета 70, депозирани за отгледване кочове 34; птици 550, пчели 30 плетени тръвни и 25 модерни.

Манастирът се управлява отъ протоиерей Георги Мусински, свещеникъ въ с. Мариино.

Женски манастиръ „Св. Панталеймонъ“.

Същият религиозенъ устремъ е причина да се издигне въ последното време на турското владичество въ горния край на Присово женски манастиръ.

Този манастиръ е основанъ отъ съпругите Минчо попъ Райковъ и жена му Дражса, които имали 6 деца. Тѣ не били богати, но религиозни хора. Въ едно тежко и дълго заболяване Минчо се обрекълъ предъ Бога, че ако оздравѣе, ще му стане съ челядъта си вѣченъ служителъ, като приеме монашески образъ съ съпругата си Дражса. Желанието на болния се изпълнило. Той оздравѣлъ и веднага пристъпилъ къмъ изпълнение на обещанието си.

Най-първо Минчо постъпилъ послушникъ въ междия манастиръ „Св. Архангелъ“ въ 1866 година. Съпругата му пѣкъ постъпила като монахиня въ 1867 год. въ метоха на

¹⁾ Въ брой 14 — 15, год. XVIII, на Търновски епархийски вести сѫ дадени обширни сведения за Епархийското старопиталище въ Присовския междия манастиръ св. „Архангелъ Михаилъ“.